Združenie domových samospráv (EIA/SEA)

Od: Združenie domových samospráv (EIA/SEA) <eia@samospravydomov.org>
Odoslané: nedeľa, 14. júna 2020 17:56
Komu: oszp.ds@minv.sk
Kópia: info@reisswolf.sk
Predmet: OU-DS-OSZP-2020/010443-016 (EIA: Zariadenie na zhodnocovanie odpadov - úprava odpadov drvením a lisovaním, paketovaním)

Odvolanie voči rozhodnutiu Okresného úradu Dunajská Streda zo zisťovacieho konania č. OU-DS-OSZP-2020/010443-016

Voči rozhodnutiu Okresného úradu Dunajská Streda zo zisťovacieho konania č. OU-DS-OSZP-2020/010443-016 zo dňa 08.06.2020 sa odvolávame, nakoľko sa domnievame o jeho nezákonnosti z nasledovných dôvodov:

a) Úrad nerešpektoval ustanovenie §29 ods.13 zákona EIA č.24/2006 Z.z. „*Ak ide o rozhodnutie, v ktorom sa určilo, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena nepodlieha posudzovaniu podľa tohto zákona, výroková časť rozhodnutia obsahuje aj podmienky, ktoré eliminujú alebo zmierňujú vplyv na životné prostredie.*"

Výrok rozhodnutia neobsahuje žiadne podmienky a environmentálne opatrenia vo výroku rozhodnutia.

b) Úrad nerešpektoval §20a zákona EIA podľa ktorého mal zdôvodniť zohľadnenie resp. nezohľadnenie jednotlivých pripomienok. Odôvodnenie rozhodnutia obsahuje stanovisko navrhovateľ, ktoré miesto toho, aby poskytlo relevantné informácie o životnom prostredí uvádzal výhovorky, prečo ich poskytnúť nemusí. Úrad však nevyhodnotli sám tieto pripomienky a preto je rozhodnutie nezákonné; primerane je potrebné zohľadniť aj §47 ods.3 Správnehio poriadku, podľa ktorého rozhodnutie obsahuje nielen správnu úvahu (túto odôvodnenie rozhodnutia obsahuje) ale má obsahovať aj spôsob akým sa vyrovnal s tvrdeniami účastníkov konania; avšak to už rozhodnutie neobsahuje.

c) Úrad nevykonal konzultácie ani riadnou formou pojednávania podľa §63 zákona EIA

Podľa §63 ods.1 zákona EIA č.24/2006 Z.z. „*Príslušný orgán pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov alebo navrhovaných činností alebo ich zmien zabezpečí vykonanie konzultácií s povoľujúcim orgánom alebo schvaľujúcim orgánom, rezortným orgánom, dotknutým orgánom, dotknutou obcou a dotknutou verejnosťou, ktorá má možnosť zúčastniť sa konzultácií počas celého procesu posudzovania vplyvov.*"; týmto spôsobom sa transponovali ustanovenia smerníc EÚ č. 2014/52/EÚ a č. 2011/92/EÚ upravujúcich proces EIA a práva verejnosti v rámci týchto procesov.

Podľa Komentára k zákonu o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, Wolters-Kluwer, Bratislava 2016: „*Konzultácie sú dôležitým prvkom procesu posudzovania vplyvov a upravujú ich aj smernice EIA a SEA. Na základe ustanovená smerníc bol do zákona o EIA vnesený samostatný paragraf, upravujúci priebeh konzultácií medzi príslušným orgánom a orgánmi, ktoré sa zúčastňujú na konaní, dotknutými obcami a dotknutou verejnosťou. Zmyslom konzultácií je podrobnejšie oboznámenie sa subjektov zúčastnených na procesoch EIA s informáciami týkajúcimi sa posudzovaného predmetu činnosti a jeho možných vplyvoch na ŽP. Je to priestor na získanie vysvetľujúcich faktorov, doplnkových údajov ako aj priestor na vzájomné spoznanie a výmenu stanovísk. V bezprostrednom konatkte dochádza k spresneniu si doterajšieho stavu poznania o posudzovanej navrhovanej činnosti alebo strategickom dokumente. Dôležité je aby zo strany príslušného orgánu iniciatívne vytvorený priestor na vyjadrenie sa dotknutých orgánov, dotknutých obcí, povoľujúcho orgánu, rezortného orgánu a dotknutej verejnosti k všetkým informáciám, ktoré poskytol navrhovateľ alebo obstarávateľ. Konzultácie sa dejú počas celého priebehu posudzovania vplyvov. Zabezpečenie miesta a formy uskutočnenia vzájomných stretnutí – konzultácií je zodpovednosťou príslušného orgánu, ktorý jednotlivým osobám a orgánom zúčastneným na konaní je povinný informácie o mieste, čase a spôsobe vykonania konzultácií oznámiť s dostatočným časovým predstihom.*"

Pri aplikácii zákona platí právna zásada *lex specialis derogat legi generalis*; t.j. že všeobecný právny predpis

sa uplatňuje len subsidiárne teda len vtedy, ak danú oblasť neupravuje zákon osobitný. Úrad túto právnu zásadu porušil, kedy pri zvolávaní konzultácie nepoužil osobitný právny predpis, podľa ktorého má „*verejnosť možnosť zúčastniť sa konzultácii počas celého procesu posudzovania vplyvov*“ ale použil len všeobecný predpis, ktorý aplikoval len z hľadiskapotrieb úradu zabezpečiť podklady rozhodnutia. Neuplatňoval pri tom ako relevantný dôvod právo verejnosti.

Postup úradu zmaril právo nášho združenia na konzultáciu, hoci na ňu máme zo zákona právo v ktoromkoľvek okamihu procesu EIA a tým postupoval v rozpore s §3 ods.2 Správneho poriadku v súbehu s porušením §63 zákona EIA; porušenie princípu legitímnych očakávaní ako aj zásady dobrej správy vecí verejných je zrejmé; tak ako je zrejmé aj nedodržanie smerníc EÚ upravujúcich proces EIA.

Procesne nesprávnym postupom teda úrad spôsobil aj hmotno-právne porušenie práv verejnosti na informácie a ovplyvnenie projektu.

d) Úrad nevykonal konzultácie ani mimoriadnou formou písomných konzultácií podľa §65g zákona EIA.

Podľa §65g zákona EIA „*Počas mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v konaniach, v ktorých sa vyžaduje vykonanie prerokovania alebo konzultácie, alebo ich vykonanie žiada účastník konania, rezortný orgán, povoľujúci orgán, dotknutý orgán alebo dotknutá obec, sa tieto úkony vykonajú písomne v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe; príslušný orgán upovedomí navrhovateľa, povoľujúci orgán, rezortný orgán, dotknutý orgán, dotknutú obec a ostatných účastníkov konania o tom, v akej lehote je možné podávať pripomienky k dokumentácii alebo k určenému rozsahu hodnotenia.*“

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že písomné konzultácie sa vykonávajú v listinnej forme, t.j. úrad poskytne účastníkovi zisťovacieho konania potrebné podklady v listinnej forme a ten rovnako v písomnej forme zašle svoje vyjadrenie. Ministerstvo neposkytlo písomne podklady rozhodnutia a preto nevykonalo konzultáciu ani predpísaným mimoriadnym písomným spôsobom.

e) Nesplnenie účelu a cieľov smernice o EIA

Potreba konzultácií vyplýva zo smernice EÚ o EIA č. 2011/92/EÚ, ktorá je pre úrad záväzná čo do cieľov a účelov, ktoré sa musia aplikáciou vnútroštátneho práva, ktorými bola včlenená do slovenského právneho poriadku, dodržať. To znamená, že szákon EIA je treba interpretovať a aplikovať tak, aby sa zabezpečil účel a cieľ smernice o EIA; v danom prípade to nebolo dodržané.

f) Neposkytnutie informácií o životnom prostredí v súvislosti s uvedeným projektom

Materiálne právo na informácie o životnom prostredí je definované v čl.45 Ústavy SR (na rozdiel od všeobecného práva na informácie, ktoré je definované v čl.26 Ústavy SR) a je ho možné sa domáhať podľa §51 ods.1 Ústavy len spôsobom určeným príslušným procesným postupom podľa príslušného vykonávacieho zákona. Materiálne právo na informácie o životnom prostredí je definované aj v čl.4 Aarhuského dohovoru č.43/2006 Z.z. ktorý stanovuje aj prvky procesného postupu pri vybavovaní žiadosti o informácie. Podľa čl.152 ods.4 Ústavy SR je vnútroštátne právo nutné vykladať a aplikovať v súlade s účelom a cieľom ústavy, zákonov a európskych právnych predpisov.

Podľa čl.7 ods.2 Ústavy je Aarhuský dohovor aplikačne transponovaný do slovenského právneho poriadku predovšetkým zákonom o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č.24/2006 Z.z.; súčasne sa uplatňuje aplikačná prednosť Aarhuského dohovoru pred vnútroštátnym právom (zásada, že medzinárodné zmluvy majú prednosť pred vnútroštátnym právom – napr. 3Sži/22/2014 zo dňa 09.06.2015), resp. vnútroštátne právo treba uplatňovať v súlade s týmto dohovorom.

Všeobecným príslušným zákonom je zákon o slobodnom prístupe k informáciám č.211/2000 Z.z. a osobitným je zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č.24/2006 Z.z.. Ak sa teda žalobca domáhal

práva na informácie podľa čl.4 Aarhuského dohovoru, v zisťovacom konaní to bolo potrebné realizovať procesnými prostriedkami, ktoré dáva k dispozícii tento zákon a subsidiárne správny poriadok.

Podľa čl.4 Aarhuského dohovoru má verejnosť nárok na informácie o životnom prostredí formou a spôsobom ako si sama zvolí. Toto právo úrad odmietlo zrealizovať s tvrdením, že mu takáto povinnosť zo zákona priamo nevyplýva (s ohľadom gramatický výklad zákona).

Táto povinnosť reálne informovať verejnosť však vyplýva pri aplikácii účelu a cieľa zákona (teleogický výklad zákona), pričom podľa nálezu Ústavného súdu SR č. III. ÚS 72/2010 zo 4. mája 2010 je gramatický výklad len prvotným priblížením a úrad vždy musí zákon vykladať aj teologicky: „*Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom.*“

Úplne explicitne tento problém vyriešil Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 3 Sži 22/2014,ZSR 104/2015 (ASPI) „*Správny orgán nemôže vylúčiť aplikačnú prednosť ustanovení Aarhuského dohovoru, keďže Slovenská republika túto prednosť uznala (Aarhuský dohovor bol publikovaný v Zbierke zákonov SR pod č. 43/2006, pričom Národná rada Slovenskej republiky ho v doložke prednosti označila za medzinárodnú zmluvu, ktorá má v zmysle čl. 7 ods. 5. Ústavy SR prednosť pred zákonmi). Aarhuský dohovor zakotvuje v čl. 4 ods. 3 a 4 možnosti zamietnutia prístupu k informáciám, keď po zhodnotení jednotlivých bodov požadovanú informáciu nemožno subsumovať pod žiadnu z tam uvedených. Zo záveru čl. 4 Aarhuského dohovoru vyplýva, že dôvody pre zamietnutie majú byť vykladané reštriktívne, berúc do úvahy záujem verejnosti, ktorému zverejnenie slúži a berúc do úvahy, či požadované informácie súvisia s emisiami do životného prostredia.*“

g) Porušenie práva ZDS účinne hájiť svoje práva a záujmy podľa §3 ods.2 Správneho poriadku

Postupom opísaným v predchádzajúcich bodoch sa uprelo právo na efektívnu obhajobu práv a záujmov verejnosti, nakoľko úrad nedodržal svoju povinnosť súčinnosti voči ZDS podľa §3 ods.2 Správneho poriadku.

Úrad tiež porušil právo účastníka podať kvalifikované vyjadrenie podľa §33 ods.2 Správneho poriadku a čl.41 Charty základných práv EÚ tým, že neposkytol všetky potrebné relevantné podklady a informácie a teda v dôsledku toho si nemohla ani verejnosť uplatniť právo vyjadriť sa podľa §33 ods.2 Správneho poriadku.

Vzhľadom na uvedené žiadame predmetné rozhodnutie podľa §59 ods.2 resp. ods.3 zrušiť a vrátiť na nové konanie.

Informácia pre navrhovateľa: Podľa §48 Správneho poriadku „*Ak to pripúšťa povaha veci, môžu účastníci konania medzi sebou so schválením správneho orgánu uzavrieť zmier. Správny orgán zmier neschváli, ak odporuje právnym predpisom alebo všeobecnému záujmu.*“ Navrhovateľovi ponúkame možnosť vyriešiť odvolanie dohodou o zmieri obsahujúcou environmentálne opatrenia, ktoré sa zaviaže vykonať vo svojej činnosti; ak sa navrhovateľ rozhodne túto možnosť využiť je potrebné si dohodnúť termin stretnutia tu: https://services.bookio.com/zdruzenie-domovych-samosprav/widget?lang=sk.

• Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí o odvolaní. • S podkladmi odvolacieho úradu žiadame byť oboznámení podľa §23 ods.1 pred samotným vydaním druhostupňového rozhodnutia a umožniť odvolateľovi sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadriť. • Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*; listiny v papierovej forme nezasielať. • Toto podanie

písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*.

S pozdravom,
--

Združenie domových samospráv
Marcel Slávik, predseda
sídlo: Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava
office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 907 901 676
www.samospravydomov.org
www.climaterealityproject.com